

Ps.5:1,2; Gk147; Spreuken 27:1-10.17; Opw.378; Gk115:1; Ps.25:4,6; Opw.767

Vriendschap: prachtig bedacht door onze creatieve Schepper!

1. Vriendschap: we hebben er allemaal mee te maken. We hebben veel, een paar of geen vrienden. Familie heb je; voor vriendschap kies je. Veel muziek en boeken gaan over vriendschap. Fake-vriendschappen kunnen ook veel verdriet geven. Kortom: intens...
2. Terug naar het begin. Is God ook vriend met zichzelf: de Vader met de Zoon en de Geest? Uit liefde scheidt God mensen. Geschapen naar Zijn beeld is de mens een relationeel wezen. De meest bijzondere vorm vinden we bij Adam en Eva. Vriendschap vinden we tussen God en mens: Mozes en Abraham. Tussen Jezus en mensen: Johannes, Petrus, Jakobus, Lazarus, Maria en Martha. Jezus vertelt in Joh.15 wat echte vriendschap betekent: Hij geeft zijn leven voor zijn vrienden. Dat gaat ver.... Vriendschap tussen mensen: de discipelen en de vrouwen; David en Jonathan.
3. Terug naar onszelf. Vriendschap is zoeter dan de geur van specerijen. Voor de Israëliet een sprekend beeld, denk aan de tempel en ons gebed. Waarom is vriendschap zo belangrijk? Vriendschap is 'een zone zonder gevaar'. Het is onvoorwaardelijk, veilig, vertrouwd, eerlijk. De ander is belangeloos geïnteresseerd in je. De ander confronteert je uit liefde als die ander dat voor jouw bestwil beter vindt. Op een bepaalde manier is vriendschap 'exclusief'. Vriendschap heeft alles voor je over, zegt Jezus. Het is ook kwetsbaar, als het gaat om evenwicht. Vriendschap kan over gaan. Vriendschap maakt het leven zoet. Want je ziet er iets in van God Zelf (1), van hoe relaties bedoeld zijn en wordt completer mens (2) en het helpt je om het in deze wereld uit te houden (3).
4. Als iemand zegt geen vrienden te hebben en dat niet erg te vinden, geloof ik dat niet. Maar wat zeg je als iemand erg naar vriendschap verlangt maar het niet kent? Probeer in eerste instantie 'blij te zijn met jezelf'. Schep voorwaarden, bijv. in de kerk om de kans te geven dat vriendschap kan ontstaan. Biedt ruimte aan nieuwe mensen. Uiteindelijk: God kent je in je eenzaamheid. Er is geen vriend als Jezus. Hij wil er altijd voor je zijn!

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, Bijbelrooster

1. Vriendschap: een onderwerp dat je raakt? Stuur een 'ingezonden' voor mijn Gemeentenieuws 😊. Bid voor je vrienden, bid om een vriend(in). Deel met elkaar...
2. 😊😊😊😊 voor de k . n d . r . n : h . b je tij . ens de vak . nt . e je vri . ndjes of vriendinnetjes e . g gem . st? O . er een w . . k m . g je w . er n . . r sch . . ! Als je geen vr . . nd . n h . bt is d . t m . . ilijk. Vert . l maar th . . s en a . n G . d! G s!
3. 'verbond met Abraham, zijn vriend, bevestigt Hij van kind tot kind'
4. **Cicero**: zonder vriendschap is het leven niets waard. Afgezien van de wijsheid hebben de goden niets waardevollers aan de mensen geschonken dan de vriendschap.
12-de eeuw abt **Aelred van Rievaulx**: een leven zonder vriendschap is beestachtig.
Augustinus: niets is er aangenaam voor een mens die geen vriend heeft.
Montaigne: er is niets waarvoor de natuur ons zozeer schijnt te hebben voorbestemd als voor het sociale. Het sociale leven vindt zijn hoogste vervolmaking in de vriendschap.
George Herbert: to live without a friend is to die without a witness. Vriendschap toont zich en groeit in kleine dingen: een blik die wordt gewisseld, een juist gebaar, de kwaliteit van luisteren, het in stilte samenwerken aan een project. In vriendschap zorgt het eenvoudige en stille voor de diepgang in de ervaring. **Karl Barth**: door vriendschap worden we opgeleid in humaniteit.
Maurice Maeterlinck: niemand is waarlijk mijn vriend, voordat we geleerd hebben in elkanders tegenwoordigheid te zwijgen.
Vriendschap kan plots als een bliksem inslaan, maar meestal is er tijd voor groei en intensivering nodig. **Cornelis Verhoeven**: vriendschap is voor mij een zone zonder gevaar'
5. **Bijbelrooster**: **zondag** Joh.15:1-17 (13-15); **maandag** Joh.11:1-44 (3); **dinsdag** Luc.11:1-12 (5-8); **woensdag** Spr.16:29; 17:9.17; 18:24; 19:4-6; **donderdag** Ex.33 (in andere vertalingen lees je bij vs.11 'vriend') + Deut.34:10; **vrijdag** Jes.41:8 + Jak.2:23 + 2Kron.20:7 + Gen.18:16-33 (17); **zaterdag** Joh.20:1-10 (2) + Joh.21:1-14 (7). **Liefhebbers**: over David en Jonathan: 1Sam.18-20 + 1Sam.23:17 + 2Sam.1; Gen.2:18; Ps.133; Titus 3:15; Ps.25 (14); Jezus en vriendinnen: Luc.8:1-3; Op.5:8

Ds.G.J.Klapwijk, Zwolle-Berkum, 21 augustus '22

Ps.5:1,2; Gk147; Spreuken 27:1-10.17; Opw.378; Gk115:1; Ps.25:4,6; Opw.676

Vriendschap: prachtig bedacht door onze creatieve Schepper!

Blok 1. Vriendschap. Een woord dat heel wat kan oproepen bij je.

Ja, zegt de een: wij zijn al vrienden/vriendinnen sinds de lagere school. Al meer dan 60 jaar. Een ander zegt: ik zou me geen raad weten zonder vrienden. Wat zou het leven dan kaal zijn. Weer een ander zegt: eh... vrienden, dat ligt wel een beetje moeilijk...

De ene vriendschap gaat helemaal vanzelf. Je hebt aan één woord genoeg en na een paar maanden stilte ga je zo weer door met waar je gebleven was.

Een andere vriendschap loopt moeilijker en moet je elke keer weer opnieuw bevechten en bevestigen.

Op school zat je in een leuke vriendengroep maar ergens voelde je aan dat het niet meer zo makkelijk ging en het is zomaar overgegaan. Zonder dat iemand erover begon...

Of iemand die zegt: ik was jaren bevriend met iemand maar langzaam ging het over.

En nog weer iemand anders zegt misschien: hier heb ik helemaal geen zin in want het roept veel te veel bij me op. Vrienden maken: het is me nooit gelukt...

Vrienden, vriendschap: een thema dat je veel tegen komt in de literatuur en in de muziek. Mooie woorden, met het bekende gedicht van Toon Hermans 'pas als je iemand hebt die met je lacht en met je grient dan pas kun je zeggen: 'k heb een vriend'.

Maar ook de teleurstelling in het bekende popliedje: 'één keer trek je de conclusie, vriendschap is een illusie'...

Er is ook veel verdriet ontstaan vanwege alles wat mis kan gaan in vriendschap.

Je vertrouwde je vriendin iets toe in vertrouwen en even later lag het op straat.

Of je ontdekt dat iemand alleen je vriend wilde zijn vanwege je geld of je spullen of om daardoor zelf belangrijker gevonden te worden of om iemand anders jaloers te maken....

Vriendschap. Iets dat heel intens kan zijn. Met prachtige, onvergetelijke heinneringen en evenzo ook mogelijk heel pijnlijke. En vandaag een preek erover, vanuit het Spreukenboek, maar ook breder over Bijbelse lijnen voor wat betreft 'vriendschap'.

Met dat laatste beginnen we.

Blok 2. Voor degenen die filosofisch geïnteresseerd zijn: zou God ook vriend zijn met zichzelf? De relatie tussen de Vader, de Zoon en de Geest. Volmaakte omgang, liefde en creativiteit. Wat hebben ze het goed...

Zou je daar het woord 'vriendschap' aan mogen koppelen?

Of moeten we daar maar bij wegblijven omdat God God is en geen mens?

Omdat we Hem toch niet goed kunnen 'narekenen' en begrijpen....

In elk geval is deze God zo liefdevol dat Hij toch ook ons mensen gunt om Hem én elkaar te mogen leren kennen. Volmaakte goddelijke harmonie en dan toch mensen scheppen.

Die naar zijn beeld geschapen zijn dus ook principieel sociaal aangelegd.

Geschapen om te leven in verbanden, om lief te hebben.

Met als meest bijzondere vorm die van Adam en Eva. Een man en een vrouw, een huwelijk. Dus niet alleen geestelijke verbondenheid maar ook lichamelijke, seksuele verbondenheid. Het is niet goed dat een mens alleen zij.

Adam en Eva, of een man en een man, of een vrouw en een vrouw. Dat hele bijzondere. Los daarvan komen we verhalen tegen in de Bijbel waarin God vriendschappelijk omgaat met een mens. God ging met Mozes om als met een vriend. Hoe bijzonder is dat.

Als het niet echt in de Bijbel zou staan (Ex.33), zou je het niet willen geloven....

En als God met Abraham spreekt dan neemt God zich voor om maar gewoon met Abraham te delen wat Hij van plan is met Sodom. Zo ongeveer vriendschappelijk.

En dan komen we aan in het N.T.

De Here Jezus die 12 discipelen om zich heen verzamelt om hen op te leiden.

Maar tegelijkertijd ontstaan er diepe gevoelens voor elkaar.

Voor degenen die wat verder willen doordenken: de Here Jezus maakte onderscheid tussen de discipelen. Op belangrijke momenten mochten Petrus, Jakobus en Johannes met Hem mee en Johannes werd zelfs de discipel-die-Jezus-liefhad genoemd.

Zou dat gegroeid zijn in die 3 jaar? Dus niet direct vanaf het begin maar door de manier waarop Jezus en Johannes elkaar aanvoelden?

En van Lazarus en waarschijnlijk ook van zijn zussen wordt verteld dat Jezus bevriend met hem was en zeer geraakt was door zijn overlijden. Jezus huilt vanwege de dood van zijn vriend Lazarus.

Er waren er ook diverse vrouwen die heel intens met Jezus zijn opgetrokken. Binnen het kader dat elk mens bijzonder was voor onze Heiland was er tegelijkertijd ook reliëf. Vriendschap: kostbaar, waardevol. Vriendschap, hoe bijzonder, hoe intens. Ook voor Hem zelf. Hoe heftig moet het zijn geweest dat ze Hem allemaal in de steek lieten toen het erop aan kwam?

Een vriend. Een vriendin: iemand die er speciaal voor jou is: vooral als het erop aankomt. Wie denkt ook niet aan de intense vriendschap tussen David en Jonathan? Wat is dat voor David in grote nood en diepe eenzaamheid ontzettend belangrijk geweest. En Jonathan die zijn eigen belangen aan de kant kon zeggen: jij wordt koning, niet ik...

Blok 3. Dat waren zo wat Bijbelse verkenningen. We gaan het thema 'vriendschap' wat dichterbij huis halen. De Spreukendichter spreekt ook enthousiast over vriendschap. Vriendschap is zoeter dan de geur van specerijen. En wat waren specerijen en lekkere luchtjes belangrijk en ontspannend in die tijd. En vaak nog. De gebeden van christenen worden in Openbaringen 'geurig reukwerk' genoemd. Iets waar God van geniet. Vriendschap is meer dan dat! Waarom? Iemand noemde vriendschap 'een zone zonder gevaar'.

Laten we even een paar mooie dingen over vriendschap onder woorden brengen.

Het is veilig. Het is onvoorwaardelijk. De ander is er voor je. Houdt van je. Is geïnteresseerd in je. Onthoudt wat belangrijk was en is in jullie relatie en in de gesprekken. Je voelt je gekend, geliefd, belangrijk. Als het nodig is, dan is de relatie een tijd lang uit balans. Omdat de ene partij binnen de vriendschap grote problemen heeft, of ernstig ziek is, of ... Er is nog iets wat heel belangrijk is binnen vriendschap. Dat is wat het andere vers (vs.6) uit Spreuken 27 benadrukt: 'het verwijt van een vriend is oprecht'. In algemenere zin staat dat ook in vs.17 'zoals men ijzer scherpt met ijzer, zo scherpt een mens zijn medemens'. Echte vrienden zeggen elkaar ook de waarheid, ook als die niet lekker valt. Omdat je daarmee juist het goede wilt voor de ander. Wel eens een vriend(in) meegemaakt die zei: 'Hoe haal je het in je hoofd om?'... 'Dat meen je toch niet?'... 'Wat heb je me enorm teleurgesteld'... 'Je bent gek als je dat doet'... 'Ik vind dat je de laatste tijd veel teveel met je zelf bezig bent en geen oog meer hebt voor je omgeving, bijv. voor mij' Als elke confrontatie binnen de vriendschap als doel heeft de eerlijkheid en de onderlinge relatie goed te krijgen of te houden, dan is dat goed. Maar ook niet makkelijk. Zeker niet in een streek van het land waar we niet zo zijn van de directheid... Hoe is dat voor jou? Hoe ging het in jouw opvoeding? Hoe ziet jouw DNA eruit, wat dit betreft?

In een sfeer van 'laten we het toch vooral gezellig houden' is ruzie maken, is elkaar verwijten maken ongemakkelijk. En toch is het goed, zegt de Heilige Geest, via de Spreukendichter!

Echte vriendschap heeft veel voor de ander over.
Volgens de Here Jezus zelfs alles. Je zet je leven in....
In Johannes 15 heeft de Here Jezus het er expliciet over.
Jullie zijn mijn vrienden. En een echte vriend heeft zijn leven voor je over.
Hoor eens wie dat zegt...., Jezus, zo vlak voor zijn sterven.

Om nog eens even over na te denken en te delen met je vriend/vriendin....
Dat is nogal wat. Maar daarmee wordt vriendschap dus juist ook zo mooi en zo groot en zo bijzonder en zo uniek! Kortom: vriendschap maakt het leven zoet.

Want je ziet er iets in van God (1). Iets van hoe Hij in elkaar zit en hoe Hij zijn beeld dragers gemaakt heeft. Geschapen als sociale wezens. Aangelegd om op Hem en elkaar gericht te zijn. In vriendschap komt een belangrijk aspect van je mens-zijn tot zijn recht.

Echte vriendschap betekent dat 1 + 1 meer is dan 2. Het maakt je meer mens (2).
Er gebeurt iets wat je in je eentje niet voor elkaar kunt krijgen.
Ja, en laat het nog maar weer gezegd worden: in een wereld waarin het soms zo koud kan zijn, is de warmte van vriendschap een oase (3).
Met een goede vriend of vriendin lukt het beter om het in deze wereld vol te houden.

Blok 4. Daarom staan we tenslotte nog stil bij iets ongemakkelijks....
Je zult maar geen vriend, geen vrienden hebben...
Misschien heb je jezelf tijdens het luisteren wijs gemaakt dat dit ook niet geeft en dat je geen vrienden nodig hebt. Je zegt/denkt: ik red me prima alleen.
Dan geloof ik je niet. Maar als ik met deze opmerking zou stoppen doe ik je tekort.

En als je zegt dat je geen vrienden hebt en dat wél heel erg vindt vind ik het lastig om te antwoorden. Maar probeer het wel... Drie opmerkingen.

Ik begin met de meest kwetsbare. Probeer allereerst vriend/vriendin van jezelf te zijn.
Probeer een leven na te streven waarbij je blij kunt zijn met jezelf. Zelfvertrouwen. Je mag er zijn zoals je bent. Dat je geen vrienden hebt hoeft niet allereerst iets over jezelf te zeggen. Probeer niet in de put van zelfvernietiging te gaan zitten!

Dan een opmerking tegen ons allemaal.

Geef de mensen om je heen kansen om vriendschappen op te bouwen.

In je vriendenkring. In de kerk. Geef ruimte aan nieuwe mensen om er bij te mogen horen. Eerst als kennis, als broer of zus in de Heer. Als mededeelnemer aan een commissie of Bijbelgroep. Waarbij de kans er is dat er iets moois kan groeien.

Veel van ons zitten vol met relaties, kennissen, familie en vrienden.

Er kan niets meer bij. Dat is kwetsbaar.

Denk er eens over na. Sta er eens bij stil.

En dan nu de laatste opmerking als het gaat om 'wat te doen als je geen vrienden hebt?'

Als het allemaal niet lukt. Als je hier vanmorgen zit in het besef veel mensen om je heen te zien maar dat niemand je vriend/vriendin is: val dan terug op de Here God.

En adem de bekende woorden van het lied in: welk een vriend is onze Jezus!

God kent je in je moeite, in je eenzaamheid.

En Hij zal er zijn. Hij is er. Hij is. Liefdevol, zegenend nabij, amen.